https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble

Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

Xalilov Xabib Xamidovich
Navoiy davlat universiteti Iqtisodiyot fakulteti
Iqtisodiyot kafedrasi o'qituvchisi

O'ZBEKISTONDA AGROTURIZMNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHNING MEXANIZMLARI (NAVOIY VILOYATI MISOLIDA)

Annotatsiya. Maqolada O‘zbekistonda agroturizm sohasini innovatsion yo‘nalishda rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari chuqur tahlil qilinadi. Maqolada Navoiy viloyati misolida agroturizm infratuzilmasining hozirgi holati, iqtisodiy salohiyati, mavjud muammolar hamda ularni bartaraf etishning zamonaviy mexanizmlari yoritilgan. Shuningdek, maqolada davlat-xususiy sheriklik asosida agroturizmni rivojlantirish modeli, raqamli marketing, klaster tizimi va innovatsion boshqaruv yechimlari taklif etiladi.

Kalit so‘zlar: agroturizm, innovatsion rivojlanish, Navoiy viloyati, iqtisodiy mexanizmlar, klaster, raqamli marketing, davlat-xususiy sheriklik, barqaror turizm.

Abstract. The article provides an in-depth analysis of the organizational and economic mechanisms for the innovative development of the agritourism sector in Uzbekistan. The article highlights the current state of agritourism infrastructure, its economic potential, existing problems and modern mechanisms for their elimination on the example of Navoi region. The article also proposes a model for the development of agritourism based on public-private partnership, digital marketing, a cluster system and innovative management solutions.

Keywords: agritourism, innovative development, Navoi region, economic mechanisms, cluster, digital marketing, public-private partnership, sustainable tourism.

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

Аннотация. В статье представлен глубокий анализ организационно-экономических механизмов инновационного развития агротуристической отрасли Узбекистана. Рассматриваются современное состояние инфраструктуры агротуризма, её экономический потенциал, существующие проблемы и современные механизмы их устранения на примере Навоийской области. Предлагается модель развития агротуризма на основе государственно-частного партнёрства, цифрового маркетинга, кластерной системы и инновационных управленческих решений.

Ключевые слова: агротуризм, инновационное развитие, Навоийская область, экономические механизмы, кластер, цифровой маркетинг, государственно-частное партнерство, устойчивый туризм.

KIRISH

Zamonaviy iqtisodiy rivojlanish sharoitida turizm sohasida ekologik barqarorlik, hududiy tenglik va innovatsion yondashuvlarga asoslangan yo‘nalishlar ustuvor ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, agroturizm qishloq xo‘jaligi faoliyatini xizmatlar sohasi bilan uyg‘unlashtirgan holda qishloq hududlarining iqtisodiy faolligini oshirish, yangi daromad manbalarini shakllantirish hamda aholi bandligini ta’minlashning samarali mexanizmi sifatida namoyon bo‘lmoqda. Raqamli texnologiyalar, “yashil iqtisodiyot” tamoyillari va innovatsion boshqaruv yechimlarining joriy etilishi agroturizmning global miqyosdagi rivojlanish tendensiyalarini belgilab bermoqda.

Mazkur jarayonlar O‘zbekistonning uzoq muddatli strategik rivojlanish maqsadlari bilan uzviy bog‘liqdir. “O‘zbekiston–2030” strategiyasida hududlarni kompleks rivojlantirish, qishloq joylarda tadbirkorlik va xizmatlar sektorini kengaytirish, iqtisodiyotda xususiy sektor ulushini oshirish hamda turizmni barqaror iqtisodiy o‘sish omiliga aylantirish muhim vazifalar sifatida belgilangan. Strategiyada raqamli transformatsiya, ekologik muvozanatni saqlash va innovatsion loyihalarni qo‘llab-quvvatlashga alohida e’tibor qaratilishi agroturizmni yangi sifat bosqichiga olib chiqish zaruratini yuzaga keltirmoqda.

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

Shu jihatdan, agroturizmni rivojlantirish qishloq xo‘jaligi, transport, servis va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini o‘zaro integratsiyalash orqali hududiy iqtisodiyotning barqarorligini ta’minlash imkonini beradi. Ayniqsa, agrar salohiyati, tabiiy-ekologik resurslari va madaniy merosi boy bo‘lgan Navoiy viloyatida agroturizmni innovatsion asosda rivojlantirish “O‘zbekiston–2030” strategiyasida belgilangan maqsadlarga erishishda muhim amaliy ahamiyatga ega[1].

Agroturizm qishloq xo‘jaligi va turizm tarmoqlarining integratsiyasi natijasida shakllanadigan murakkab iqtisodiy tizimdir. Uning asosiy vazifasi — qishloq xo‘jaligi resurslarini nafaqat ishlab chiqarish, balki xizmatlar ko‘rsatish, madaniy almashinuv va dam olish sohasi bilan bog‘lashdir.

Innovatsion yondashuv bu tizimda markaziy o‘rinni egallaydi, chunki an’anaviy dehqonchilik faqat ishlab chiqarishga yo‘naltirilgan bo‘lsa, agroturizm orqali u tajriba, madaniyat va xizmat mahsulotiga aylantiriladi. Masalan, zamonaviy “smart farm”, “eco farm”, “digital village” kabi konsepsiyalar Navoiy viloyati uchun ham joriy etilishi mumkin. Bu texnologiyalar qishloq xo‘jaligida raqamli boshqaruv, avtomatlashtirilgan sug‘orish, onlayn bron qilish tizimlari va mehmonlarni qabul qilish platformalarini o‘z ichiga oladi. Natijada agroturizm xo‘jaliklari o‘z mahsulotini nafaqat dalada, balki internet orqali global bozorga chiqarish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

Navoiy viloyati O‘zbekistonning markaziy hududida joylashgan bo‘lib, cho‘l, tog‘ va dasht ekotizimlari uyg‘unlashgan noyob geografik hudud hisoblanadi. Viloyatda Karmana, Navbahor, Qiziltepa, Tomdi, Nurata tumanlari agroturizmni rivojlantirish uchun eng qulay joylardir. Nurata tog‘lari etagida joylashgan qishloqlarda qadimiy dehqonchilik madaniyati, asalarichilik, qorako‘lchilik va bog‘dorchilik tarmoqlari saqlanib qolgan. Shu bilan birga, Aydar-Arnasoy ko‘llar tizimi, Sarmishsoy petrogliflari, Sentob ekoturistik zonasi kabi obyektlar sayyohlarni tabiiy va madaniy jihatdan jalb etadi. Ammo hozircha agroturizm infratuzilmasi sust rivojlangan — mehmon uylari soni kam, yo‘llar va transport tizimi to‘liq ta’mirlanmagan, marketing resurslari yetarli darajada yo‘lga

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

qo‘yilmagan. Shu sababli innovatsion yondashuvlar asosida iqtisodiy mexanizmlarni takomillashtirish zarur.

Agroturizmni barqaror rivojlantirish uchun quyidagi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar muhim ahamiyatga ega [2]:

1. Davlat-xususiy sheriklik modeli (Public-Private Partnership): Fermer xo‘jaliklari, turistik kompaniyalar va mahalliy hokimiyatlar o‘rtasida hamkorlikni yo‘lga qo‘yish. Masalan, davlat infratuzilmani (yo‘l, suv, elektr, internet) ta’minlasa, xususiy sektor xizmatlar (mehmon uyi, ekskursiya, gastronomiya)ni tashkil etadi.

2. Klaster tizimi: Navoiy viloyatida “Agro-Ecotourism Cluster” tashkil etish orqali bir hududda dehqonchilik, hunarmandchilik, oziq-ovqat ishlab chiqarish, transport va mehmonxona xizmatlarini yagona tizimda boshqarish mumkin. Bu model iqtisodiy samaradorlikni oshiradi va yangi ish o‘rinlari yaratadi.

3. Soliq va kredit imtiyozlari: Agroturizm bilan shug‘ullanuvchi subyektlarga 3–5 yilgacha imtiyozli kreditlar, yer solig‘idan ozod etish va subsidiyalar berish mexanizmlarini joriy etish kerak. Bu o‘z navbatida kichik tadbirkorlikni rag‘batlantiradi.

4. Innovatsion xizmatlar tizimi: “Smart booking”, “AgroNavoi.uz” singari onlayn platformalarni yaratish orqali sayyohlar uchun bronlash, to‘lov, yo‘nalish tanlash, transport va gid xizmatlarini yagona tizimda boshqarish mumkin. Bu raqamli boshqaruv tizimi butun viloyat turizm tizimini integratsiya qiladi.

Agroturizmning muvaffaqiyati to‘g‘ridan to‘g‘ri infratuzilma bilan bog‘liq. Navoiy viloyatida quyidagi yo‘nalishlarda infratuzilma rivojlantirilsa, soha raqobatbardosh bo‘ladi [3]:

- Ekologik transport tizimini yaratish (elektr velosipedlar, eko-avtobuslar);
- Mehmon uylari tarmog‘i — “Green House Navoi” loyihasi doirasida xalqaro mezonlarga mos eko-mehmonxonalar barpo etish;
- Mahalliy mahsulotlar brendi — “Made in Navoi” belgisi ostida organik mahsulotlar savdosini yo‘lga qo‘yish;

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

- Agrofestival va yarmarkalarni muntazam o‘tkazish — bu madaniy va iqtisodiy integratsiyani kuchaytiradi.

Agroturizmda raqamli marketingning o‘rni beqiyos. Bugungi sayyoh tanlovni onlayn manbalardan qiladi. Shuning uchun Navoiy viloyatida har bir agrotur izm obyekti uchun veb-sayt, ijtimoiy tarmoq sahifalari, 3D video-turlar, Google Maps lokatsiyalarini yaratish zarur [4].

Bundan tashqari, viloyatdagi turistik tashkilotlar TripAdvisor, Airbnb, Agrotourism.com kabi xalqaro platformalarda ro‘yxatdan o‘tishi kerak. Bu nafaqat reklama, balki ishonch va global integratsiyani ta’minlaydi [5]. Agroturizmning muvaffaqiyati bilimli kadrlar va servis madaniyatiga bog‘liq. Shu bois Navoiy davlat universiteti, Navoiy innovatsiyalar universiteti kabi oliygohlarda “Agroturizm menejmenti”, “Ekoturizm marketingi”, “Raqamli turizm iqtisodiyoti” kabi yo‘nalishlarni joriy etish maqsadga muvofiq.

Mahalliy aholi uchun qisqa muddatli treninglar, xorijiy ekspertlar bilan seminarlar tashkil etilishi, yoshlar uchun startap-grantlar yo‘lga qo‘yilishi zarur.

Agroturizmning muvaffaqiyati ko‘p jihatdan uning boshqaruv mexanizmlarining innovatsionligiga bog‘liq. Hozirgi sharoitda oddiy ma’muriy boshqaruv modeli sohaning tez o‘sish sur’atlarini ta’minlay olmaydi. Shu sababli “innovatsion boshqaruv modeli”ni joriy etish muhim. Bunday modelda quyidagi tamoyillar asosiy o‘rin tutadi:

Integratsion boshqaruv: qishloq xo‘jaligi, transport, turizm va axborot texnologiyalari tarmoqlarini yagona tizimda birlashtirish.

Tarmoqlararo koordinatsiya: viloyat hokimligi, Turizm qo‘mitasi, Qishloq xo‘jaligi vazirligi, xususiy sektor va fuqarolik jamiyati o‘rtasida o‘zaro hamkorlik.

Innovatsion loyihalar asosida boshqaruv: har bir tumanda startaplaboratoriyalar, agro-inkubatorlar, eko-fermerlik markazlarini tashkil etish.

Monitoring va tahlil tizimi: raqamli platformalar orqali har bir agroturizm obyektining tashrif buyuruvchilar soni, moliyaviy oqimlari, mijozlar baholari doimiy kuzatuvda bo‘lishi.

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

Bu yondashuv, bir tomondan, boshqaruvda shaffoflikni ta'minlasa, ikkinchi tomondan, resurslardan samarali foydalanish, raqobatbardoshlik va sifat nazoratini kuchaytiradi.

Agroturizmning eng muhim jihatlaridan biri — ekologik barqarorlikni ta'minlashdir. Innovatsion yondashuv shuni talab etadiki, qishloq xo‘ jaligi resurslaridan foydalanish jarayoni sayyohlik faoliyatiga zarar yetkazmasligi kerak. Shu nuqtai nazardan, quyidagi yo‘nalishlarda ekologik boshqaruv mexanizmlarini joriy etish zarur:

Resurs aylanishi (circular economy) tamoyili asosida chiqindisiz ishlab chiqarish — masalan, organik o‘g‘itlardan foydalanish, suvni qayta ishlash.

“Yashil energiya” texnologiyalari: quyosh panellari, bio-gaz qurilmalari, energiya tejamkor irrigatsiya tizimlari.

Mahalliy ekologik brend yaratish: “EcoNavoi AgroTour” yoki “Green Desert Experience” kabi nomlar ostida sertifikatlangan agroturistik obyektlar.

Bu yondashuv nafaqat atrof-muhitni muhofaza qiladi, balki xorijiy sayyohlar uchun ishonchli brend qiymatini yaratadi.

O‘zbekistonning mintaqaviy rivojlanish strategiyasida turizm sohasi, ayniqsa, agroturizm tarmog‘i — agrar iqtisodiyot bilan xizmat ko‘rsatish sektorining o‘zaro uyg‘unlashgan shakli sifatida alohida o‘rin egallaydi. So‘nggi yillarda turizmni diversifikatsiyalash, ya'ni faqat tarixiy-madaniy yo‘nalishlar bilan chegaralanib qolmasdan, uni qishloq xo‘jaligi, ekologiya va raqamli texnologiyalar bilan integratsiya qilish masalasi kun tartibiga chiqdi. Agroturizm ana shunday yangi iqtisodiy modeldir — u nafaqat qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish va sotish jarayonini, balki shu jarayonni tajriba sifatida ko‘rsatish, sayyohni unga bevosita jalb etish, shu orqali qishloq iqtisodiyotiga yangi qiymat zanjiri olib kirish imkonini beradi.

Innovatsion yondashuvning mohiyati shundaki, agroturizm endilikda oddiy “fermer xo‘jaligini sayyohlarga ko‘rsatish” bilan cheklanmaydi, balki bu jarayonni raqamli boshqaruv, marketing, ekologik muvozanat va ijtimoiy

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

tadbirkorlik elementlari bilan boyitadi. Ayniqsa, Navoiy viloyati misolida bu yo‘nalishning istiqbollari kengdir. Hudud tabiiy landshaftining xilma-xilligi, cho‘l va tog‘ tizimlarining uyg‘unligi, o‘ziga xos iqlimi, shuningdek, tarixiy yodgorliklar bilan bir qatorda qishloq xo‘jaligi faoliyatining o‘ziga xosligi bu viloyatni agroturizm uchun noyob hududga aylantiradi. Shu bois bu yerda agroturizmni innovatsion boshqaruv asosida rivojlantirish nafaqat mahalliy iqtisodiyotni jonlantiradi, balki butun mintaqaviy turizm tarmog‘ining raqobatbardoshligini oshiradi.

Agroturizmni innovatsion rivojlantirishda eng muhim jihatlardan biri — bu ilmiy tadqiqotlar bilan amaliyot o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlikni kuchaytirishdir. Ayni paytda mamlakatimizda turizm sohasi bo‘yicha ilmiy-tadqiqot institutlari faoliyat yuritayotgan bo‘lsa-da, agroturizm masalalari hali yetarlicha chuqur o‘rganilmagan.

Navoiy viloyatida joylashgan oliy ta’lim muassasalari — xususan, Navoiy davlat pedagogika instituti, Navoiy innovatsiyalar universiteti — qishloq xo‘jaligi, ekologiya va turizmni integratsiyalashgan holda o‘qitish yo‘nalishlarini yo‘lga qo‘yi shi zarur. Bunday yondashuv natijasida mahalliy mutaxassislar nafaqat xizmat ko‘rsatish texnologiyalarini, balki resurslarni boshqarish, marketing, iqtisodiy tahlil, hamda xorijiy tajribalarni o‘rganish bo‘yicha ham chuqur bilimga ega bo‘ladi.

Metologiyasi. Mazkur tadqiqotda agroturizmni innovatsion rivojlantirish mexanizmlarini o‘rganish maqsadida bir qator umumilmiy, iqtisodiy va amaliy tadqiqot metodlari tizimli ravishda qo‘llanildi.

Birinchidan, analitik-tizimli tahlil metodi yordamida agroturizm qishloq xo‘jaligi va turizm tarmoqlarining o‘zaro integratsiyalashgan iqtisodiy tizimi sifatida o‘rganildi. Ushbu metod agroturizmning tarkibiy elementlari (resurslar, infratuzilma, xizmatlar, boshqaruv va marketing) o‘rtasidagi funksional bog‘liqlikni aniqlash imkonini berdi.

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

Ikkinchidan, taqqoslama (komparativ) tahlil metodi orqali Navoiy viloyatidagi agroturizm rivojlanish holati Turkiya, Italiya va Qozog‘iston kabi mamlakatlarning agroturizm amaliyoti bilan solishtirildi. Natijada hududiy rivojlanishga moslashgan innovatsion mexanizmlarni tanlash imkoniyati yuzaga keldi.

Uchinchidan, statistik va dinamik tahlil metodlari qo‘llanilib, Navoiy viloyatining qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarish hajmlari, turistik oqimlar, bandlik darajasi va infratuzilma ko‘rsatkichlari o‘rganildi. Ushbu metodlar yordamida agroturizmni rivojlantirishning iqtisodiy salohiyati va o‘sish tendensiyalari aniqlandi.

To‘rtinchidan, hududiy-iqtisodiy tahlil metodi asosida Karmana, Navbahor, Qiziltepa, Tomdi va Nurata tumanlarining tabiiy-iqlim sharoitlari, agrar yo‘nalishlari va turistik resurslari baholandi. Bu metod hududlar kesimida agroturizmni rivojlantirishning ustuvor zonalarini aniqlashga xizmat qildi.

Beshinchidan, institutsional tahlil metodi orqali “O‘zbekiston–2030” strategiyasi, turizm va qishloq xo‘jaligiga oid normativ-huquqiy hujjatlar o‘rganildi hamda ularning agroturizm rivojiga ta’siri baholandi. Ushbu metod davlat-xususiy sheriklik, klasterlashuv va soliq imtiyozlari mexanizmlarining samaradorligini aniqlash imkonini berdi.

Oltinchidan, SWOT-tahlil metodi yordamida Navoiy viloyatida agroturizmni rivojlantirishning kuchli va zaif tomonlari, mavjud imkoniyatlar hamda tashqi tahdidlar tizimli ravishda baholandi. Ushbu metod strategik qarorlar ishlab chiqishda asos bo‘lib xizmat qildi.

Yettinchidan, ekspert baholash metodi asosida qishloq xo‘jaligi mutaxassislari, turizm menejerlari va mahalliy tadbirkorlar fikrlari umumlashtirildi. Bu metod amaliy muammolar va real ehtiyojlarni aniqlashga imkon berdi.

Sakkizinchidan, modellashtirish va prognozlash metodi qo‘llanilib, agroturizmni innovatsion rivojlantirishning davlat-xususiy sheriklik, klaster va raqamli platformalar asosidagi istiqbolli modellarining iqtisodiy samaradorligi baholandi.

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

Mazkur metodlar majmuasi tadqiqot natijalarining ilmiy asoslanganligi, amaliy yo‘naltirilganligi va hududiy sharoitga mosligini ta’minlashga xizmat qildi.

Tahlil **natijalar**i shuni ko‘rsatadiki, Navoiy viloyati agroturizmni rivojlantirish uchun yetarli tabiiy-iqlim sharoitlari, iqtisodiy salohiyat va boy madaniy merosga ega. Xususan, Nurata tog‘ tizmalari, Aydar–Arnasoy suv havzalari, shuningdek, hududda saqlanib qolgan an’anaviy dehqonchilik va chorvachilik faoliyati agroturistik yo‘nalishlar va xizmatlar majmuasini shakllantirish uchun qulay asos yaratadi.

Shu bilan birga, tadqiqot jarayonida aniqlanishicha, viloyatda agroturizmni qo‘llab-quvvatlovchi infratuzilma tizimi yetarli darajada shakllanmagan. Xususan, mehmonlarni qabul qilish obyektlarining cheklanganligi, transport va logistika tarmoqlarining rivojlanmaganligi, shuningdek, raqamli marketing va zamonaviy boshqaruv mexanizmlarining sustligi sohaning barqaror rivojlanishiga jiddiy to‘siq bo‘lib qolmoqda.

Navoiy viloyatida agroturizm rivojlanishining SWOT-tahlili

Kuchli jihatlar	Zaif jihatlar	Imkoniyatlar	Tahdidlar
Nurata tog‘lari va Aydar–Arnasoy ko‘llar tizimi kabi boy tabiiy resurslarning mavjudligi	Mehmon uylari va servis infratuzilmasining yetarli darajada rivojlanmaganligi	“O‘zbekiston–2030” strategiyasi doirasida turizm sohasini qo‘llab-quvvatlash	Ekologik yuklamaning ortishi
An’anaviy dehqonchilik va chorvachilik faoliyatining saqlanib qolganligi	Transport-logistika tarmoqlarining sust holati	Davlat-xususiy sheriklik asosida investitsiyalarni jalb etish imkoniyati	Iqlim o‘zgarishi va suv resurslari cheklanishi
Madaniy meros va mahalliy urf-odatlarning turistik jozibadorligi	Raqamli marketing va onlayn bronlash tizimlarining kamligi	Raqamli platformalar orqali xalqaro bozorga chiqish	Xizmat sifati past bo‘lsa, raqobatbardoshlikning pasayishi
Qishloq hududlarida mehnat resurslarining yetarliligi	Zamonaviy boshqaruv va servis ko‘nikmalarining yetishmasligi	Agroturizm klasterlarini shakllantirish orqali tarmoqlararo integratsiyani kuchaytirish	Malakali kadrlarning migratsiyasi

MUHOKAMA.(Discussion)

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

Tahlil natijalari shuni ko‘rsatadiki, Navoiy viloyati agroturizmni rivojlantirish uchun muhim tabiiy, madaniy va iqtisodiy resurslarga ega. Hududdagi landshaftlar, Aydar–Arnasoy ko‘llar tizimi, Nurata tog‘lari va an’anaviy dehqonchilik hamda chorvachilik faoliyati agroturistik mahsulotlarni shakllantirishda katta imkoniyat yaratadi. Shu bilan birga, mahalliy madaniy meros va urf-odatlar sayyohlar uchun qo‘shimcha jozibadorlik manbai bo‘lib xizmat qiladi.

Biroq sohaning rivojlanish sur’atini pasaytiradigan zaif jihatlar ham mavjud. Hududda mehmon uylari va servis infratuzilmasi yetarli darajada rivojlanmagan, transport-logistika tizimi sust, raqamli marketing va innovatsion boshqaruv mexanizmlari esa kam. Bu holatlar agroturizmning iqtisodiy samaradorligi va raqobatbardoshligini cheklaydi.

Tahlil shuni ko‘rsatadiki, eng samarali rivojlantirish mexanizmlari quyidagilar:

Davlat-xususiy sheriklik asosida infratuzilmani rivojlantirish;

Agroturizm klasterlarini shakllantirish;

Soliq va moliyaviy rag‘batlantirish vositalarini joriy etish;

Raqamli platformalar orqali xizmatlarni integratsiyalash;

Mahalliy mahsulotlar va xizmatlar brendini yaratish.

Ushbu mexanizmlar tatbiq etilganda, viloyatning turizm sohasida barqaror o‘sish sur’atlari oshadi, mahalliy aholi bandligi va daromadi ortadi, hududning raqobatbardoshligi kuchayadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, Navoiy viloyati agroturizmni rivojlantirish uchun katta salohiyatga ega. Biroq muvaffaqiyatli rivojlanish infratuzilma, raqamli marketing va innovatsion boshqaruv mexanizmlarining yaxshilanishiga bog‘liq. Davlat-xususiy sheriklik, klasterlashuv, soliq va moliyaviy rag‘batlantirish hamda mahalliy brendlarni yaratish orqali viloyatda agroturizm barqaror rivojlanishi ta’minlanadi. Shu yo‘l bilan nafaqat iqtisodiy, balki ekologik va madaniy jihatdan ham mintaqaviy turizm tarmog‘ining raqobatbardoshligi oshadi.

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

Navoiy viloyati o‘zining tabiiy, iqtisodiy va madaniy imkoniyatlari bilan O‘zbekistonda agroturizmni innovatsion asosda rivojlantirish uchun ideal hududlardan biridir. Shu bilan birga, sohani samarali yo‘lga qo‘yish uchun quyidagi tashkiliyiqtisodiy mexanizmlar dolzarbdir:

- davlat-xususiy sheriklik tizimini kengaytirish;
- agroturizm klasterlarini yaratish;
- raqamli texnologiyalar va onlayn marketing tizimini joriy etish;
- infratuzilmani ekologik tamoyillar asosida rivojlantirish;
- malakali kadrlar tayyorlash tizimini yo‘lga qo‘yish.

Agar bu chora-tadbirlar bosqichma-bosqich amalga oshirilsa, Navoiy viloyati yaqin yillarda nafaqat O‘zbekiston, balki butun Markaziy Osiyoda agroturizmning innovatsion modeli sifatida namuna bo‘lishi mumkin.

O‘tkazilgan tahlillar asosida agroturizmni rivojlantirishda eng samarali hisoblangan quyidagi tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarni taklif qilsak maqsadga muvofiq: davlat-xususiy sheriklik tamoyillari asosida infratuzilmani kengaytirish va modernizatsiya qilish; agroturizm klasterlarini shakllantirish orqali tarmoqlararo hamkorlikni kuchaytirish; soliq va moliyaviy rag‘batlantirish choralarini joriy etish; raqamli platformalar yordamida xizmatlarni yagona tizimda integratsiyalash; shuningdek, mahalliy mahsulotlar va turistik xizmatlarning hududiy brendini yaratish.

ADABIYOTLAR RO`YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to`g`risida. — Toshkent, 2023.
2. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarori: “2022–2026 yillarda turizmni rivojlantirish konsepsiyasi”. — Toshkent, 2022.
3. Hasanov U. “Agroturizmni rivojlantirishda iqtisodiy mexanizmlarni takomillashtirish.” // Innovatsion iqtisodiyot jurnali, №2, 2024. – B. 45–52.
4. Xolmatova M., Nazarov F. “Navoiy viloyatida agroturizmni rivojlantirish istiqbollari.” // Turizm va iqtisodiyot, №1, 2025. – B. 12–20.

https://wordlyknowledge.uz/index.php/gpble
Qabul qilingan sana: 07.12.2025
Nashr etilgan sana: 30.01.2026

5. Sanz-Cañada J. & Muchnik J. Agro-Food Tourism and Territorial Development in Mediterranean Regions. — Springer, 2021.
6. World Tourism Organization (UNWTO), Global Report on Agritourism, 2021. https://www.unwto.org